Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0285

Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta koskevan raportin (Draghin raportti) institutionaaliset näkökohdat

Euroopan parlamentin päätöslauselma 25. marraskuuta 2025 Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta koskevan raportin (Draghin raportti) institutionaalisista näkökohdista (2025/2013(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 9. syyskuuta 2024 julkaistun Mario Draghin raportin Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta (Draghin raportti),

– ottaa huomioon Mario Draghin puheenvuoron Draghin raportin esittelyssä Euroopan parlamentille 17. syyskuuta 2024,

– ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2024 julkaistun Enrico Lettan raportin ”Much more than a market” (Lettan raportti),

– ottaa huomioon 29. tammikuuta 2025 annetun komission tiedonannon EU:n kilpailukykykompassista (COM(2025)0030),

– ottaa huomioon 11. helmikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Kohti seuraavaa monivuotista rahoituskehystä” (COM(2025)0046),

– ottaa huomioon 19. maaliskuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”Säästö- ja investointiunioni – Strategia kansalaisten vaurauden ja talouden kilpailukyvyn edistämiseksi EU:ssa” (COM(2025)0124),

– ottaa huomioon 30. lokakuuta 2024 julkaistun Sauli Niinistön raportin ”Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness” (Niinistön raportti),

– ottaa huomioon 9. toukokuuta 2022 annetun raportin Euroopan tulevaisuuskonferenssin lopullisista tuloksista,

– ottaa huomioon 4. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman toimista Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin päätelmien johdosta[1],

– ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman valmistelukunnan ehdottamisesta perussopimusten tarkistamiseksi[2],

– ottaa huomioon 22. marraskuuta 2023 antamansa päätöslauselman Euroopan parlamentin ehdotuksista perussopimusten muuttamiseksi[3],

– ottaa huomioon 11. heinäkuuta 2023 antamansa päätöslauselman EU:n perussopimuksiin sisältyvien siirtymälausekkeiden täytäntöönpanosta[4],

– ottaa huomioon 7. toukokuuta 2025 antamansa päätöslauselman unionin pitkän aikavälin uudistetusta talousarviosta muuttuvassa maailmassa[5],

– ottaa huomioon 12. maaliskuuta 2025 antamansa päätöslauselman Euroopan puolustuksen tulevaisuutta käsittelevästä valkoisesta kirjasta[6],

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 48 artiklan,

– ottaa huomioon EU:n perussopimuksiin sisältyvät siirtymälausekkeet,

– ottaa huomioon perussopimusten määräykset tiiviimmästä yhteistyöstä ja pysyvästä rakenteellisesta yhteistyöstä,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 122 artiklan,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietinnön (A10-0196/2025),

A. ottaa huomioon, että Mario Draghin laatimassa, komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin tilaamassa Draghin raportissa määritetään kattavasti EU:n kohtaamat rakenteelliset haasteet ja varoitetaan, että EU:n talouskasvu uhkaa hidastua

---

1 EUVL C 465, 6.12.2022, s. 109.
2 EUVL C 493, 27.12.2022, s. 130.
3 EUVL C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 EUVL C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0090.
6 EUVL C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

pitkäksi aikaa, mikä voi lopulta uhata vaurautta ja sosiaalista hyvinvointia; ottaa huomioon, että Draghin raportissa esitetään, miten Eurooppa ei voi enää luottaa moniin aiemmin kasvua tukeneisiin tekijöihin;

B. ottaa huomioon, että EU:n ja Yhdysvaltojen välille on syntynyt BKT:ssä mitattuna suuri ero, joka on kasvanut vuoden 2002 yli 15 prosentista noin 30 prosenttiin vuonna 2023 vuoden 2015 hintoina mitattuna; ottaa huomioon, että tämä johtuu pääasiassa tuottavuuden merkittävämmästä hidastumisesta Euroopassa ja siitä, että EU ei ole pystynyt hyödyntämään internetiin pohjautuvaa digitaalista vallankumousta ja siihen liittyviä mahdollisia tuottavuushyötyjä, mikä johtuu osittain EU:n sisämarkkinoiden hajanaisuudesta;

C. ottaa huomioon, että Draghin raportin mukaan innovaatiokuilun umpeen kurominen, hiilestä irtautumista ja kilpailukykyä koskeva yhteinen suunnitelma, turvallisuuden lisääminen ja riippuvuuksien vähentäminen sekä EU:n taloudellisten, ympäristöön liittyvien ja sosiaalisten tavoitteiden saavuttaminen muodostavat Euroopan tulevan kasvun perustan; ottaa huomioon, että raportissa arvioidaan, että tämä edellyttää investointien lisäämistä noin viidellä prosentilla suhteessa koko EU:n BKT:hen, mikä merkitsee vähintään 750–800 miljardin euron vuotuisia lisäinvestointeja;

D. ottaa huomioon, että kriittisten raaka-aineiden maailmanlaajuinen kysyntä kasvaa nopeasti puhtaaseen energiaan siirtymisen vuoksi ja että Eurooppa on myös erittäin riippuvainen digitaaliteknologian tuonnista, erityisesti sirujen tuotannossa, koska 75-80 prosenttia maailman puolijohdekiekkojen valmistuskapasiteetista on Aasiassa; katsoo, että olisi kehitettävä aito EU:n ulkomaankauppapolitiikka EU:n autonomian ja kilpailukyvyn säilyttämiseksi tällä kriittisellä alalla ja muilla strategisilla aloilla;

E. ottaa huomioon, että sekä Enrico Lettan laatimassa ja Eurooppa-neuvoston tilaamassa Lettan raportissa että Draghin raportissa korostetaan, että sisämarkkinat osoittautuivat alusta alkaen vaikuttavaksi EU:n taloutta vahvistavaksi tekijäksi ja merkittäväksi tekijäksi sen houkuttelevuuden kannalta ja että sisämarkkinat ovat edelleen Euroopan yhdentymisen ja arvojen kulmakivi ja toimivat voimakkaana kasvun, vaurauden ja solidaarisuuden katalysaattorina; ottaa huomioon, että kansainvälinen toimintaympäristö on kuitenkin muuttunut merkittävästi, mikä korostaa tarvetta syventää ja täydentää sisämarkkinoita niiden täyden potentiaalin hyödyntämiseksi;

F. ottaa huomioon, että Draghin raportin mukaan EU:n tuottavuuden palauttamiseksi ja EU:n sosiaalisten ja ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan vähintään 750-800 miljardin euron vuotuiset lisäinvestoinnit;

G. ottaa huomioon, että EU:n tukea julkisille ja yksityisille investoinneille rajoittavat EU:n talousarvion koko, hajanaisuus, monimutkainen hallintokehys ja liian varovainen suhtautuminen riskeihin; ottaa huomioon, että EU:n yhteiset investoinnit, mukaan lukien yhteisesti rahoitetut markkinapohjaiset aloitteet, ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan vastata kansalliset rajat ylittäviin haasteisiin, sillä niillä mahdollistetaan mittakaavaedut, edistetään strategista riippumattomuutta, suojellaan ja edistetään yhteenkuuluvuutta kaikkialla unionissa, houkutellaan yksityistä pääomaa, parannetaan EU:n maailmanlaajuista kilpailukykyä kriittisillä aloilla ja rahoitetaan ja tarjotaan muita eurooppalaisia julkishyödykkeitä;

H. ottaa huomioon, että yritys luoda pääomamarkkinaunioni, minkä komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on asettanut strategiseksi painopisteeksi, ei onnistunut viime vuosikymmenen aikana; toteaa, että pääomamarkkinaunionin yhteydessä tähän mennessä tehty työ korostaa, että rahoituspalvelujen täysimittainen yhdentäminen sisämarkkinoihin on olennaisen tärkeää EU:n strategisten talouspoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi;

I. ottaa huomioon, että Draghin raportissa esitetään kattava analyysi EU:n talouden ohjausjärjestelmästä ja kilpailukyvystä;

J. ottaa huomioon, että useiden maiden liittymisprosessit ovat saaneet uutta vauhtia Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan alettua, mikä on johtanut tilanteeseen, jossa EU:n on valmistauduttava seuraaviin laajentumiskierroksiin ja parannettava päätöksentekoprosessejaan varmistaakseen, että se pystyy toimimaan tehokkaasti, kun jäsenvaltioiden määrä kasvaa; ottaa huomioon, että Draghin raportissa todetaan, että komission lainsäädäntötoiminta on lisääntynyt ja että EU:n olisi noudatettava tiukasti toissijaisuusperiaatetta; ottaa huomioon, että Draghin raportissa todetaan myös, että EU:n päätöksentekosäännöt eivät ole merkittävästi kehittyneet EU:n laajentumisen myötä ja että niitä on lujitettava ja yksinkertaistettava tulevia laajentumisia ajatellen ja kun otetaan huomioon monimutkainen globaali toimintaympäristö; ottaa huomioon, että sisämarkkinoiden laajentamisella on huomattavat mahdollisuudet kasvattaa EU:n taloutta ja vahvistaa unionin geotaloudellista asemaa;

K. ottaa huomioon, että Draghin raportissa katsotaan myös, että useat hallitukset käyttävät kansallista veto-oikeutta viivyttääkseen tai heikentääkseen toimia päätöksentekoprosessissa; ottaa huomioon, että raportissa korostetaan kuitenkin myös, että vaikka EU:n vahvistaminen edellyttää perussopimusten muuttamista, paljon voidaan tehdä kohdennetuilla mukautuksilla; ottaa huomioon, että raportin mukaan samaan aikaan Euroopan uuden teollisuusstrategian kanssa on tehtävä parannuksia EU:n toimielinrakenteeseen ja toimintaan;

L. ottaa huomioon, että Draghin raportissa korostetaan tarvetta yksinkertaistaa unionin päätöksentekoprosesseja, jotta voidaan helpottaa EU:n kilpailukykyä ja talouskasvua edistävien toimenpiteiden hyväksymistä sekä varmistaa, että päätökset tehdään oikea-aikaisesti ja tehokkaasti;

M. ottaa huomioon, että Draghin raportin mukaan EU:n poliittista ja institutionaalista mallia on mahdollista vahvistaa nykyisessä oikeudellisessa kehyksessä soveltamalla kohdennettuja yksinkertaistamistoimenpiteitä, ilman että perussopimuksia tarvitsee muuttaa; ottaa huomioon, että raportissa todetaan, että tällaisissa toimenpiteissä olisi keskityttävä sääntelyn purkamiseen sen sijaan, että lisätään EU:n sääntöjen ja menettelyjen määrää;

N. ottaa huomioon, että Draghin raportin mukaan digitalisaatio ja tekoälyn kehittäminen ovat Euroopan tulevan kilpailukyvyn keskeisiä tekijöitä; ottaa huomioon, että EU on tähän mennessä menettänyt merkittäviä mahdollisuuksia digitaalisessa vallankumouksessa ja on edelleen jäljessä maailmanlaajuisista johtajista tekoälyvalmiuksissa, datainfrastruktuurissa ja syväteknologian laajentamisessa;

O. ottaa huomioon, että Draghin raportissa korostetaan, että EU:n on vahvistettava strategista riippumattomuuttaan ja puolustusvalmiuksiaan poistamalla markkinoiden hajanaisuus, parantamalla yhteentoimivuutta ja lujittamalla Euroopan puolustusteollisuutta; ottaa huomioon, että Niinistön raportti täydentää tätä visiota korostamalla tarvetta parantaa riskeihin varautumista, kriiseihin reagoimista sekä kriittisen infrastruktuurin ja toimitusketjujen häiriönsietokykyä; ottaa huomioon, että molemmissa raporteissa korostetaan, että uskottava Euroopan puolustusunioni edellyttää yhdennettyä hallintokehystä ja kestäviä ja koordinoituja investointeja EU:n tasolla;

Yleisiä huomioita

1. suhtautuu myönteisesti Draghin raporttiin, sen havaintoihin ja sen toimintakehotukseen; yhtyy päätelmään, että Euroopalla on edessään eksistentiaalinen haaste, joka edellyttää toimielimiltä ennennäkemättömiä ponnistuksia, jotta voidaan säilyttää kilpailukyky ja luoda kasvua tämän päivän nopeasti muuttuvassa geopoliittisessa tilanteessa; korostaa, että tällaisten toimien on perustuttava unionin demokraattiseen hallintotapaan, toimivaltuuksien tasapainoon toimielinten välillä ja perussopimusten kunnioittamiseen; kehottaa laatimaan uudistetun eurooppalaisen strategian, jonka avulla unioni voi tehdä oikea-aikaisia ja tehokkaita päätöksiä kilpailukykynsä ja kestävyytensä varmistamiseksi;

2. korostaa, että EU:n on kiireellisesti parannettava toimielinrakennettaan, kuten Draghin raportissa todetaan; korostaa, että näiden parannusten yhteydessä olisi toteutettava selkeä ja osallistava viestintästrategia, jonka tarkoituksena on pitää

kansalaiset osallisina ja tiedottaa heille parannusten tuomasta hyödystä, jotta varmistetaan kansalaisten täysi tuki ja edistetään yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteistä vastuuta; korostaa, että tämä yhdessä sen kanssa, että on luovuttava hajanaisista kansallisista lähestymistavoista ja vahvistettava uudelleen kohdennettua, nopeutettua ja yksinkertaistettua päätöksentekoprosessia EU:n tasolla, antaa unionille mahdollisuuden toimia tehokkaammin ja vaikuttavammin siellä, missä sillä on eniten merkitystä, todellisena maailmanlaajuisena toimijana; toteaa, että on tärkeää puuttua neuvostossa useilla aloilla ilmeneviin estämisiin; tukee kaikkia aloitteita, joilla pyritään kehittämään tehokkaampi päätöksentekoprosessi, joka on avainasemassa EU:n kilpailukyvyn parantamisessa, ja toteaa, että samalla olisi noudatettava kaikilta osin SEU 5 artiklan 3 ja 4 kohdassa vahvistettuja toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita;

3. korostaa, että keskeisiä aloja, jotka edellyttävät strategista toimintapoliittista uudistusta EU:n kilpailukyvyn parantamiseksi, ovat Euroopan sisämarkkinoiden toteuttaminen, säästö- ja investointiunionin perustaminen, EU:n talousarvion ja sen täytäntöönpanon tehokkuuden parantaminen, korkeatasoisen sosiaalisen suojelun ja sosiaalisten oikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien säilyttäminen, tekoälyä ja digitalisaatiota koskevan eurooppalaisen mallin syventäminen sekä Euroopan energiaunionin ja Euroopan puolustusunionin kehittäminen;

4. korostaa, että strategisia poliittisia uudistuksia ja EU:n institutionaaliseen rakenteeseen ehdotettuja muutoksia olisi pidettävä toisiinsa erottamattomasti liittyvinä toimina, jotka on pantava täytäntöön rinnakkain EU:n kilpailukyvyn parantamiseksi;

EU:n hallinnon uudelleenkohdentaminen, nopeuttaminen ja yksinkertaistaminen

5. suhtautuu myönteisesti pyrkimyksiin kohdentaa uudelleen ja yksinkertaistaa EU:n työtä strategisen priorisoinnin ja institutionaalisen tehokkuuden avulla; kehottaa vahvistamaan EU:n toimintavalmiuksia toissijaisuusperiaatetta ja suhteellisuusperiaatetta noudattaen siellä, missä se tuo selvää lisäarvoa; korostaa, että yksinkertaistamisen, toissijaisuuden ja suhteellisuuden on johdettava älykkäämpään ja tehokkaampaan lainsäädäntöön ja että ne eivät saisi johtaa väistymiseen aloilta, joilla tarvitaan EU:n tason toimia; korostaa, että tehokkaat toimet taloudellista kilpailukykyä lisäävillä politiikan aloilla edellyttävät unionille perussopimuksissa annetun toimivallan mukauttamista; korostaa, että tämän yksinkertaistamisen ja uudelleenkohdentamisen on ilmettävä myös tehokkaammassa ja kevyemmässä toimielinrakenteessa, mukaan lukien komission ja komission jäsenten kollegion uudelleenorganisointi, jotta voidaan parantaa EU:n tehokkuutta ja valmiuksia vastata muuttuviin haasteisiin ja vahvistaa sen roolia maailmanlaajuisesti;

6. panee merkille komission kilpailukykykompassin, joka perustuu Draghin raportin visioon ja jossa keskitytään tarpeeseen lisätä strategista riippumattomuutta ja häiriönsietokykyä ja parantaa kiireellisesti EU:n kilpailukykyä kestävyyden, innovoinnin ja energiavarmuuden sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden pohjalta; toteaa, että kilpailukykykompassissa painotettu sääntelyn tehokkuus on olennaisen tärkeää innovoinnin edistämiseksi, investointien houkuttelemiseksi ja kestävän kasvun mahdollistamiseksi; kannattaa sellaisten välineiden käyttöönottoa, joilla arvioidaan uusien ehdotusten vaikutusta pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja kilpailukykyyn, ja suosittelee edistymisen säännöllistä seurantaa ja digitaalisten ratkaisujen edistämistä hallinnollisten menettelyjen helpottamiseksi; korostaa tarvetta puuttua työvoimapulaan ja osaamisvajeeseen, sillä ne ovat rakenteellinen haaste jäsenvaltioiden kilpailukyvylle; korostaa kuitenkin, että kilpailukykykompassia on edelleen parannettava vahvistamalla EU:n toimielinrakennetta;

7. suhtautuu myönteisesti ajatukseen vahvistaa EU:n päätöksentekoa kilpailukyvyn kohdennetuista ja strategisista painopisteistä; katsoo, että mahdollisen kilpailukyvyn koordinointivälineen olisi toimittava kattavana institutionaalisena kehyksenä, jonka avulla EU voi paitsi koordinoida EU:n ja kansallisia politiikkoja myös toimia yhtenä yksikkönä; korostaa, että komission olisi johdettava ja parlamentin ja neuvoston valvottava välineen käyttöä ja sitä olisi arvioitava riippumattomasti sen tehokkuuden ja avoimuuden sekä sen tavoitteiden saavuttamisen perusteella; korostaa, että yhteistyö kansallisten parlamenttien ja sääntelyviranomaisten kanssa on välttämätöntä demokraattisen oikeutuksen varmistamiseksi; korostaa, että työmarkkinaosapuolten ja sidosryhmien osallistuminen on sisällytettävä EU:n hallintoon, jotta varmistetaan osallistavuus ja vastuuvelvollisuus;

8. suhtautuu myönteisesti tavoitteeseen nopeuttaa EU:n työtä ja toistaa kehotuksensa edistyä päätöksenteon tehostamisessa, mukaan lukien siirtyminen tarvittaessa määräenemmistöpäätöksiin ja tavalliseen lainsäätämisjärjestykseen keskeisillä politiikan aloilla; toteaa, että tietyillä erittäin tärkeillä aloilla olisi harkittava korkeampia äänestyskynnyksiä; panee merkille, että aiemmin on löydetty ratkaisuja, jotka ovat tehneet päätöksentekoprosesseista määrätietoisempia; korostaa, että esimerkiksi Amsterdamin sopimuksella otettiin käyttöön määräenemmistöpäätökset ja mahdollistettiin myös rakentava äänestämästä pidättyminen tietyillä politiikan aloilla;

9. kehottaa Eurooppa-neuvostoa keskustelemaan 9. kesäkuuta 2022 ja 22. marraskuuta 2023 annetuissa parlamentin päätöslauselmissa esitetyistä ehdotuksista, jotka koskevat valmistelukunnan koolle kutsumista SEU 48 artiklassa määrätyn tavanomaisen tarkistusmenettelyn mukaisesti, ja harkitsemaan mahdollisuuksien mukaan kohdennettuja muutoksia perussopimuksiin SEU 48 artiklan

6 kohdassa vahvistetun yksinkertaistetun tarkistusmenettelyn avulla keskeisten ja kiireellisten uudistusten nopeuttamiseksi; palauttaa mieliin Euroopan tulevaisuuskonferenssin päätelmät ja kehottaa komissiota ja neuvostoa ryhtymään konkreettisiin ja oikea-aikaisiin toimiin näiden suositusten noudattamiseksi; katsoo, että neuvottelut kompromissin löytämiseksi seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyksestä tarjoavat merkittävän tilaisuuden tehostaa työtä EU:n toimielinrakenteen vahvistamiseksi;

10. palauttaa mieliin Euroopan tulevaisuuskonferenssin päätelmät, erityisesti tarpeen uudistaa perussopimuksia, ja kehottaa komissiota ja neuvostoa ryhtymään konkreettisiin ja oikea-aikaisiin toimiin näiden suositusten noudattamiseksi;

11. toistaa olevansa sitoutunut parantamaan EU:n valmiuksia toimia nopeasti ja tehokkaasti ja tehostamaan päätöksentekoa keskeisillä politiikan aloilla; kehottaa jälleen ulottamaan tarvittaessa määräenemmistöpäätösten ja tavallisen lainsäätämisjärjestyksen soveltamisen keskeisille politiikan aloille käyttäen perussopimusten mukaisia siirtymälausekkeita, jotta voidaan parantaa EU:n kykyä toimia nopeasti ja tehokkaasti;

12. kehottaa neuvostoa harkitsemaan SEU 20 artiklan mukaisen tiiviimmän yhteistyön aloittamista tapauksissa, joissa yksimielisyyspäätös ei mahdollista tärkeiden päätösten tekemistä koko EU:n osalta keskeisillä politiikan aloilla; korostaa, että tiiviimpi yhteistyö perustuu jäsenvaltioiden oikeutettuihin tarpeisiin, kun koko unioni ei voi saavuttaa tälle yhteistyölle asetettuja tavoitteita kohtuullisessa ajassa; korostaa, että tiiviimpi yhteistyö tarjoaa kaksi tärkeää suojakeinoa, jotka ovat parlamentin hyväksyntä ja Euroopan unionin tuomioistuimen suorittama oikeudellinen valvonta, ja että tiiviimmän yhteistyön mukaisesti tehdyt päätökset perustuvat komission ehdotukseen; korostaa, että tiiviimmän yhteistyön ydintarkoituksena on päätöksenteon yksinkertaistaminen; kehottaa osallistuvia jäsenvaltioita ottamaan käyttöön SEUT 333 artiklassa vahvistetun erityisen siirtymälausekkeen, jonka mukaan siirrytään määräenemmistöpäätöksiin ja tavalliseen lainsäätämisjärjestykseen tiiviimmässä yhteistyössä; panee merkille, että Draghin raportissa ehdotetaan, että jos määräenemmistöpäätösten käyttöönotosta ei päästä yksimieliseen sopimukseen, halukkaat jäsenvaltiot voisivat myös harkita hallitustenvälisen yhteistyön käyttämistä;

13. korostaa, että EU:n päätöksentekoprosessin parantaminen edellyttää parlamentin vaikutusvallan lisäämistä asettamalla se tasavertaiseen asemaan neuvoston kanssa, ja kehottaa lujittamaan parlamentin roolia lainsäädäntöprosessissa; kehottaa jälleen antamaan parlamentille täyden oikeuden tehdä lainsäädäntöaloitteita; korostaa, että on tärkeää nykyaikaistaa parlamentin tutkintaoikeutta, jotta voidaan lujittaa EU:n toimeenpanovallan demokraattista valvontaa;

14. katsoo, että SEUT 122 artikla tarjoaa mahdollisuuden EU:n nopeaan toimintaan yksinomaan kriisitilanteissa, mutta korostaa, että sen käyttö edellyttää sekä Euroopan unionin tuomioistuimen että parlamentin tiukkaa valvontaa; korostaa, että on varmistettava tiivis yhteistyö komission, parlamentin ja muiden asiaankuuluvien EU:n toimielinten ja elinten välillä; kehottaa selkeyttämään SEUT 122 artiklan aktivointia koskevia menettelyjä ja tekemään niistä järjestelmällisempiä erityisesti antamalla molemmille lainsäätäjille valtuudet päättää sen käyttöönotosta;

15. korostaa, että EU:n toimielinkehystä ja rahoituskehystä on kiireellisesti parannettava tulevia laajentumisia silmällä pitäen sen varmistamiseksi, että unioni säilyy toimivana, demokraattisena ja kilpailukykyisenä ja että se pystyy ottamaan vastaan uusia jäseniä ja edistämään niiden onnistunutta yhdentymistä; toistaa näin ollen, että laajentumisen on kuljettava käsi kädessä EU:n hallinnon vahvistamisen kanssa; kannustaa EU:ta ja ehdokasmaiden hallituksia, parlamentteja ja kansalaisyhteiskuntaa käymään vuoropuhelua ehdotuksista, jotka koskevat suunnitelmia EU:n toimielinrakenteen muuttamiseksi; tunnustaa sellaisten Euroopan poliittisen yhteisön kaltaisten aloitteiden merkityksen, jotka mahdollistavat poliittisen yhteistyön ja edistävät alueellista vuoropuhelua ja jotka voisivat helpottaa ehdokasmaiden asteittaista yhdentymistä unioniin ja sen politiikkoihin, mutta jotka eivät ole vaihtoehtoja EU:n jäsenyydelle; korostaa, että parlamentille olisi tiedotettava ja sitä olisi kuultava säännöllisesti Euroopan poliittisen yhteisön kehityksestä, jotta voidaan varmistaa demokraattinen vastuuvelvollisuus ja johdonmukaisuus EU:n toimielinkehyksen kanssa;

Tehokas EU:n hallinto keskeisillä politiikan aloilla

16. kehottaa saattamaan valmiiksi EU:n sisämarkkinat sellaisina kuin ne on vahvistettu SEUT 26 ja 114 artiklassa sekä SEU 3 artiklan 3 kohdassa, jotta voidaan hyödyntää niiden täysi potentiaali ja poistaa jäljellä olevat esteet, mukaan lukien epäreilu kansainvälinen kilpailu, kun tavoitteena on torjua korkeita energian hintoja, osaamisvajetta ja työvoimapulaa, pääoman saantiin liittyviä vaikeuksia, EU:n sääntöjen hajanaista täytäntöönpanoa, digitaalisen ja vihreän siirtymän riittämätöntä tukemista sekä kansalaisille ja yrityksille aiheutuvia suuria hallinnollisia rasitteita, sekä edistämään talouskasvua, sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä kulttuurivaihtoa EU:ssa; kehottaa kehittämään vielä keskeneräisen pääomamarkkinaunionin pohjalta EU:n yhdentyneet pääomamarkkinat SEUT 26 ja 63 artiklan mukaisesti äskettäin perustetun säästö- ja investointiunionin avulla; kehottaa vahvistamaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista SEUT 114 artiklan oikeusperustan mukaisesti, jotta voidaan tehostaa valvonnan lähentämistä ja rajatylittävää koordinointia säästö- ja investointiunionin puitteissa; toteaa myös, että Lettan raportissa pantiin merkille sisämarkkinoiden taloudellisen vallan merkitys EU:n maailmanlaajuisille ja kauppapoliittisille tavoitteille, mukaan lukien taloussuhteet strategisten kumppaneiden kanssa;

17. kannattaa ”viidennen vapauden” lisäämistä nykyisiin neljään vapauteen, kuten Lettan raportissa ehdotetaan, jotta voidaan parantaa tutkimusta, innovointia, tietämystä ja tutkijoiden, innovoijien ja työntekijöiden koulutusta sisämarkkinoilla;

18. kehottaa komissiota varmistamaan, että tulevat aloitteet EU:n kilpailukyvyn vahvistamiseksi ja sisämarkkinoiden syventämiseksi perustuvat toimenpiteisiin, joilla vahvistetaan taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta perussopimusten mukaisesti; korostaa, että yhtäläisiä mahdollisuuksia, solidaarisuutta ja eriarvoisuuden vähentämistä koskevat institutionaaliset mekanismit on sisällytettävä kaikilta osin EU:n hallintojärjestelmään; toistaa kehotuksensa vahvistaa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa ja seurantaa EU:n hallintorakenteiden avulla siten, että sosiaalinen edistys otetaan keskeiseksi osaksi EU:n päätöksentekoa;

19. toteaa jälleen, että sisämarkkinoiden tavoitteiden olisi oltava johdonmukaisia paitsi vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden myös ”oikeutta jäädä asumaan haluamaansa paikkaan” koskevan vapauden kanssa, kuten Lettan raportissa todetaan; kehottaa siksi komissiota osoittamaan vastuun ”oikeutta jäädä asumaan haluamaansa paikkaan” koskevasta vapaudesta yhdelle komission jäsenelle, jonka vastuualueeseen kuuluu koheesiopolitiikka ja yleishyödylliset palvelut, jotta varmistetaan, että ”oikeutta jäädä asumaan haluamaansa paikkaan” koskevaa vapautta koskevat politiikat räätälöidään huolellisesti alueen erityispiirteiden mukaisesti ja että

EU:n alueiden sosioekonominen ja kulttuurinen monimuotoisuus otetaan huomioon, ja kehottaa käynnistämään jäsennellyn ja jatkuvan vuoropuhelun komission jäsenen ja jäsenvaltioiden alueviranomaisten välille; toteaa, että infrastruktuurin kehittämisen, yhteisöjen kehittämisen, työpaikkojen luomisen, julkisten palvelujen saatavuuden sekä teollisuuden ja investointien kannalta soveltuvan ympäristön edistäminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan vaalia ihmisten oikeutta jäädä omille alueilleen ja edistää EU:n taloudellista kehitystä ja kilpailukykyä; korostaa, että on tärkeää säilyttää koheesiopolitiikka vahvana osana EU:n talousarviota ja varmistaa, että sillä vastataan tehokkaammin alueiden ja kuntien erityistarpeisiin muun muassa tarjoamalla niille suorempi pääsy EU:n varoihin; korostaa, että koheesiopolitiikan hankkeita on toteutettava tehokkaammin ja näkyvämmin paikan päällä, jotta saadaan aikaan konkreettisia tuloksia, jotka vahvistavat kansalaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta ja tukea EU:hun yhdentymiselle;

20. korostaa, että EU:n olisi toimittava tehokkaammin strategisilla aloilla kansallisia toimia täydentäen ja EU:n omia varoja ja koordinoituja rahoitusosuuksia hyödyntäen ja että tällaiset toimet vahvistaisivat Euroopan kilpailukykyä, innovointia, talouden häiriönsietokykyä, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, ympäristökestävyyttä, kestävää energiataloutta sekä kollektiivista turvallisuutta; korostaa Draghin raportin havaintojen valossa tarvetta jatkaa avointa ja tulevaisuuteen suuntautuvaa keskustelua, jossa otetaan huomioon NextGenerationEU-välineestä saadut kokemukset; korostaa, että on tärkeää luoda EU:n tason investointivälineitä, joilla rahoitetaan strategisia yhteisiä investointeja eurooppalaisiin julkisiin hyödykkeisiin ja palveluihin, ja että on tärkeää mukauttaa rahoitusohjelmia kaupan ja innovoinnin muuttuvan dynamiikan huomioon ottamiseksi; korostaa, että aidot uudet EU:n omat varat ovat avainasemassa, jotta parlamentti ja neuvosto voivat hyväksyä joustavia talousarvioita, jotta EU voi toimia itsenäisemmin ja vähentää riippuvuuttaan jäsenvaltioiden maksuosuuksista; korostaa esimerkiksi, että hiilirajamekanismi on yksi ehdokas uusiksi EU:n omiksi varoiksi ja se on saanut runsaasti tukea jäsenvaltioiden keskuudessa; palauttaa mieliin vuosien 2028–2034 monivuotista rahoituskehystä koskevassa ehdotuksessaan esittämänsä kannan, jonka mukaan on mentävä pidemmälle kuin itse asetettu sääntö, jonka mukaan EU:n pitkän aikavälin talousarvion koko saa olla enintään 1 prosentti jäsenvaltioiden yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta;

21. korostaa, että EU:n maailmanlaajuisen kilpailukyvyn säilyttämiseksi ja parantamiseksi EU:n talousarviota olisi yksinkertaistettava tarpeettoman hallinnollisen rasituksen vähentämiseksi, edunsaajien rahoituksen saannin helpottamiseksi ja taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden parantamista koskevan tavoitteen edistämiseksi varmistamalla, että rahoitus tavoittaa sitä eniten tarvitsevat, erityisesti pienet ja keskisuuret yritykset, paikallisyhteisöt ja yhteisötalouden toimijat, myös maaseudulla,

syrjäisillä alueilla tai taloudellisesti epäedullisessa asemassa olevilla alueilla; palauttaa kuitenkin mieliin, että yksinkertaistamispyrkimykset eivät saa vaarantaa monivuotisen rahoituskehyksen ja sen ohjelmien perusperiaatteita eivätkä heikentää niiden täytäntöönpanon demokraattista valvontaa; korostaa, että yksinkertaistamiseen on liitettävä vahvat takeet yhdenvertaisesta saatavuudesta, syrjimättömyydestä ja tehokkaasta vastuuvelvollisuudesta siten, että parlamentti varmistaa demokraattisen valvonnan koko rahoitussyklin ajan;

22. korostaa, että EU:n kilpailukykytavoitteiden saavuttaminen edellyttää ilmastoneutraaliutta ja kestävyyttä koskevien tavoitteiden sisällyttämistä EU:n toimielinkehykseen ja hallintokehykseen; korostaa, että uudistuksissa on noudatettava perussopimusten määräyksiä, mukaan lukien SEUT 194 artikla, ja on varmistettava uudistusten vahva demokraattinen oikeutus siten, että parlamentti osallistuu niiden suunnitteluun, rahoitukseen ja valvontaan; korostaa, että on tärkeää vahvistaa toimielinten välistä koordinointia ja varmistaa, että tämän alan päätökset otetaan tehokkaan parlamentaarisen valvonnan piiriin, mikä vahvistaa unionin demokraattista perustaa;

23. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita nykyisten geopoliittisten haasteiden vuoksi perustamaan aidon Euroopan puolustusunionin ja vauhdittamaan Euroopan puolustusteollisuuden investointeja, erityisesti turvautumalla aidosti eurooppalaisiin välineisiin ja uuteen rahoitukseen sekä kattavaan puolustusalan ohjelmaan, myös hybridihyökkäyksiä vastaan, ja varmistamaan, että voimavarojen suunnittelu, kehittäminen, hankinnat ja hallinnointi toteutetaan yhdessä ryhmissä, joihin osallistuu merkittävä määrä jäsenvaltioita; kehottaa komissiota parantamaan nykyisten ja tulevien välineiden johdonmukaisuutta, myös hallinnon tasolla, jotta varmistetaan uuden puolustusunionin tehokas demokraattinen valvonta; kehottaa EU:ta vähentämään markkinoiden hajanaisuutta Draghin, Lettan ja Niinistön raporttien suositusten mukaisesti luomalla puolustusalan sisämarkkinat, joilla sovelletaan sitovia yhteisiä sääntöjä; toteaa, että tällaiset yhteiset säännöt takaisivat oikeudenmukaisen kilpailun, helpottaisivat puolustustuotteiden ristiinsertifiointia ja varmistaisivat samalla täyden yhteentoimivuuden ja vaihdettavuuden, toisivat mittakaavaetuja ja parantaisivat voimavaroja ja resursseja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään puolustusinvestoinnit laajempaan turvallisuuskonseptiin, johon sisältyvät myös yhteiset eurooppalaiset aloitteet, erityisesti yhteistä etua koskevat eurooppalaiset puolustushankkeet, kriittisen infrastruktuurin vahvistaminen sekä tutkimus- ja kehittämishankkeiden edistäminen ja siten laadukkaiden työpaikkojen luominen ja säilyttäminen; kehottaa Eurooppa-neuvostoa sopimaan SEU 42 artiklan 2 kohdan aktivoinnista unionin yhteisen puolustuspolitiikan toteuttamiseksi; korostaa, että uuden puolustusunionin on täydennettävä Natoa mutta se ei korvaa sitä; panee merkille, että jäsenvaltiot ovat aloittaneet

Euroopan puolustuspolitiikan asteittaisen määrittelyn samalla kun ne ovat perustaneet Euroopan puolustusviraston (EDA) ja aloittaneet pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY); kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan työtä, jolla pyritään asteittain määrittelemään ja lopulta perustamaan Euroopan puolustusunioni, jolla on yhteinen puolustus; muistuttaa, että käynnistysrahaston, Euroopan puolustusviraston (EDA) ja pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) perustamiseen sekä EU:n talousarvion käyttöön sovelletaan määräenemmistöpäätöstä; muistuttaa, että jäsenvaltioiden ryhmä voi SEU 44 artiklan nojalla päättää myös käyttää määräenemmistöpäätöstä;

24. korostaa, että tekoälyn hallinnoinnin lujittamisen on perustuttava avoimuuteen, perusoikeuksien suojeluun ja yleisen edun turvaamiseen EU:n sääntöpohjaisen lähestymistavan mukaisesti; kehottaa komissiota vahvistamaan nykyisen Euroopan tekoälytoimiston roolia; suhtautuu myönteisesti tekoälyn maanosa -toimintasuunnitelmaan, jonka tarkoituksena on kehittää EU:n tekoälymalli, joka perustuu julkisten ja yksityisten toimijoiden väliseen yhteistyöhön;

°

° °

25. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, Eurooppa-neuvostolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.